

בדין עדות רפואית

שאלה: האם רשאי צה"ל להימנע מלאסור מידע רפואי שברשותו אודות חיילים לאחר שחרורם במשפט אזרחי נגדם?

תשובה: השאלה התעוררה בדיון בפני בית-דין רבני, שבו טענה אשה שמחלה נפשית של בעלה מונעת חי משפחה תקינים. האשה טענה שברשות צה"ל קיימים מסמכים רפואיים המוכיחים את אמיתת טענתה. ברם, פרקליט המחוז טען שמסמכים אילו הם סודיים ושלטונות הצבא מסרבים לגלותם. נמוקו הוא שגילוי מסמכים כאלו עשוי להביא נזק לצבא, כי חייל-נבדק עלול להשמיט פרטים חשובים בעת בדיקתו הרפואית בצה"ל מחשש שבעתיד ישמשו ראיות נגדו מחוץ למסגרת הצבאית. (הובאו גם תקדימים מפסיקה בבית משפט אנגלי ופסק-דין של בית-המשפט העליון בישראל התומכים במתן חסיון למסמכים כאלה).

מבחינה הלכתית דן בית-הדין בשאלה העקרונית האם קיים חיוב להגיש שטר ראייה או עדות בעל-פה כלפי הזקוק לכך, ע"י מי שאיננו צד בדיון המשפט. מסקנתו היא שמרבית הפוסקים סוברים שחיוב כזה הוא מדין גמילות-חסדים ולא מדין ממון ולכן במקום שלמעיד עלול להגרם נזק על-ידי עדותו, אי-אפשר לחייבו לפסור עדות כזאת גם אם זה לטובת זולתו.

אכן, כל זאת בתנאי שההפסד הוא ברור וניכר, אבל במקום שיש רק חשש לנזק, אינו רשאי לפטור עצמו מהגדת העדות. בית-הדין שקל את חששות שלטונות הצבא בנידון הדיון והגיע למסקנה שקיים רק חשש מועט לנזק ע"י מסירת המידע לבית-דין על פי בקשתו ושקולו, ולכן אין שלטונות הצבא רשאים לפטור עצמם מלהגיש לפני בית-הדין מסמכים רפואיים.

מסקנה: "שלטונות הצבא חייבים להגיש לפני בית-הדין כל ראייה אשר ברשותם בדבר מצב בריאותו של התובע...".

(פסקי דין של בתי-הדין הרבניים בישראל, כרך ה', עמ' 132-153, היק מס' 5637/כ"א).